

Reactie consultatie

Aan de minister van Financiën
De heer mr. W.B. Hoekstra
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Inzake: consultatie Wet nadere beloningsmaatregelen financiële sector

Datum: 26 augustus 2019

Namens:

Verenigde Betaal Instellingen Nederland (VBIN),
in samenwerking met *Stichting Florijn, Mollie en American Express*

VBIN

De Verenigde Betaalinstellingen Nederland (VBIN) is de branchevereniging voor betaaldienstverleners en elektronisch-geldinstellingen (hierna gezamenlijk 'betaalinstellingen' genoemd) in Nederland en vertegenwoordigt de belangen van deze specifieke groep van financiële instellingen.

De VBIN is van mening dat de in de voorgenomen Wet nadere beloningsmaatregelen niet van toepassing behoort te zijn op haar leden en dat de wet daarnaast onnodig, buiten proportie, kostbaar en, zeker in het kader van een Europees level playing field, onwenselijk is voor haar leden en een groot deel van de sector in het algemeen.

De VBIN verzoekt dan ook nadrukkelijk rekening te houden met de grote verschillen tussen de instellingen in de sector en zodoende de wet niet algemeen verbindend te verklaren voor de gehele financiële sector, maar slechts voor die instellingen waar dit passend en noodzakelijk voor is.

1. Inleiding

De Wet nadere beloningsmaatregelen zorgt voor weer strengere beloningsregels voor de financiële sector in Nederland. Zoals het Ministerie van Financiën zelf ook onderkent, heeft Nederland reeds de strengste beloningsregels van Europa. Voor de VBIN is daarbij met name de onverkorte toepassing van beloningsregels bedoeld voor *systembanken* op alle financiële instellingen een steen des aanstoots. Zoals hieronder nader uiteen zal worden gezet, is dit type financiële instellingen onvergelijkbaar met banken, zowel qua risicoprofiel, verdienmodel en bedrijfsstructuur als qua arbeidsmarktpositie en loonebouw (salarisniveaus). De VBIN licht een en ander hierna verder toe, waarbij ook wordt ingegaan op de nadere beloningsmaatregelen en het ontbreken van de noodzaak daarvan voor betaalinstellingen.

2. Profiel betaalinstellingen; concurrenten banken

Betaalinstellingen worden op het gebied van betalingsverkeer gezien als concurrent van meer traditionele financiële spelers als banken. Sinds een jaar of 10 roeren betaalinstellingen zich op deze markt. Een typisch voorbeeld van een activiteit van een betaalinstelling is het verzorgen van het betalingsverkeer van webwinkels. Betaalinstellingen bieden eenvoudige betaalproducten aan, meestal aan bedrijven en slechts beperkt aan consumenten.

De diensten die door betaalinstellingen worden aangeboden beperken zich tot het verwerken van betalingen ten behoeve van de begunstigde middels bestaande betaalmethoden zoals creditcards en IDEAL. Er wordt door betaaldienstverleners geen (financieel) advies geleverd en ook geen (ingewikkelde) financiële producten (zoals hypotheek, kredieten, leningen of verzekeringen) verstrekt aan consumenten. Een betaalinstelling heeft als zodanig dan ook geen vergunning van de AFM nodig.

Betaalinstellingen moeten wettelijk alle fondsen garanderen die zij namens klanten beheren. Zij beheren en verstrekken geen kapitaal. Bovendien is het niet aannemelijk dat betaalinstellingen ooit staatssteun van de Nederlandse overheid nodig hebben of zullen ontvangen. Betaalinstellingen zijn niet gekoppeld aan de risico's die de WBFO, zoals beschreven in het consultatiememorandum, wil tegengaan en vormen dan ook geen risico's waarvoor garanties van de of ingrijpen door overheid nodig zijn om het Nederlandse financiële stelsel te beschermen.

Betaalinstellingen zijn daarnaast niet de enige concurrenten van banken. Ook bigtech (denk aan Apple, Facebook en Google) roert zich in deze markt. Bigtech kiest voor een betaaldienstverleningsvergunning vaak voor Europese landen met minder strenge (vergunning)s-eisen, zoals Litouwen. Vanuit daar kunnen zij dan via het paspoortstelsel de Nederlandse markt bedienen. Voor hen gelden de meeste nadere beloningsmaatregelen dus niet. Nederlandse betaalinstellingen worden zo dus op achterstand gezet ten faveure van (veelal) Amerikaanse bigtech. De VBIN is ervan overtuigd dat de extra lastendruk voor betaalinstellingen met een vergunning in Nederland ook een van de redenen is dat de aanvraag van PSD II-vergunningen in Nederland aanzienlijk achterloopt bij andere lidstaten.

3. Europees level playing field.

VBIN maakt zich hard voor een Europees *level playing field* voor betaalinstellingen. Alleen in Nederland wordt momenteel een groot deel van de strenge beloningsregels voor banken ook op betaalinstellingen toegepast. Deze beloningsregels die zijn ontwikkeld in de nasleep van de crisis om systeemrisico's bij banken tegen te gaan. De noodzaak deze ingrijpende regels op betaalinstellingen te moeten toepassen ontgaat de VBIN. Temeer omdat inmiddels in Europees verband beloningsrichtsnoeren zijn ontwikkeld die (onder meer) voor betaalinstellingen gelden, te weten de *Guidelines on remuneration policies for sales staff*.

<https://eba.europa.eu/documents/10180/1596785/Final+report+on+Guidelines+on+remuneration+of+sales+staff+%28EBA-GL-2016-06%29.pdf/ef74f76b-4876-42a5-8cf3-8bc237a19a7c>

Deze beloningsrichtsnoeren zijn beter afgestemd op het risicoprofiel van betaalinstellingen dan de beloningsregels voor banken. Het ligt voor de hand aan te haken bij deze Europese beloningsnormen.

Met de voorliggende consultatie van de Wet nadere beloningsmaatregelen gaat Nederland echter nog meer uit de pas lopen. Hier is geen rechtvaardiging voor. De Wet nadere beloningsmaatregelen zorgt voor een verdere verstoring van het *level playing field* tussen Nederlandse betaalinstellingen en betaalinstellingen met een vergunning in een andere lidstaat. Dit is wrang gelet op de lage marges die op betaaldiensten worden gemaakt en de consolidatieslag die in de sector gaande is. Nederlandse betaalinstellingen worden op deze wijze bewust op achterstand geplaatst.

Ander risicoprofiel; risico's vaste beloning

De prudentiële risico's van betaalinstellingen zijn van een hele andere orde dan die van de bankensector. Zo kennen betaalinstellingen geen systeemrisico's. Daarnaast hebben betaalinstellingen doorgaans geen consumenten als klant en/of leveren ze één (eenvoudig) product, met een bepaalde marge per transactie. Het risico op klantbenadeling door verkeerd afgestelde beloningsstructuren is dus zeer gering tot nihil. De eventuele risico's die er zijn worden bovendien afgedekt door de wettelijke verplichting tot behoorlijke en integere bedrijfsuitoefening. Deze verplichting reikt overigens verder dan alleen risico's verbonden aan het beloningsbeleid.

Voor betaalinstellingen vormt het aan banden leggen van variabele beloning zelfs een aanvullend risico. Personeelskosten vormen een van de grootste kostenposten voor betaalinstellingen. Betaalinstellingen gebruiken variabele beloning actief als instrument voor kostenbeheersing, door beloning te koppelen aan de bedrijfsresultaten. Gelet op de moeilijke arbeidsmarktpositie van betaalinstellingen (zie hierna), kan een verdere aanscherping van het bonusplafond resulteren in de noodzaak het vaste salaris te moeten verhogen. De koppeling met bedrijfsresultaten is dan verdwenen, hetgeen het risicoprofiel van betaalinstellingen verslechtert en in een jaar met tegenvallende inkomsten tot problemen kan leiden.

Moeilijke arbeidsmarktpositie

De meeste betaalinstellingen zijn in essentie technologiebedrijven. Betaalinstellingen concurreren op de arbeidsmarkt met bedrijven als Booking.com en Bol.com om software (IT) developers, service professionals en andere schaarse specialisten. Deze bedrijven kennen geen beloningsregels en hebben

dus meer flexibiliteit in hun (variabele) beloningsbeleid. Betaalinstellingen hebben dus moeite om goed personeel te werven. Het gaat hier overigens niet om het soort bedragen waar de bankensector recentelijk negatief mee in het nieuws is geweest: het gaat om modale dan wel beperkt bovenmodale salarissen.

De kwaliteit van de Nederlandse financiële sector kan verslechteren als talent naar andere sectoren verhuist op zoek naar betere carrièremogelijkheden. Het wordt voor Nederlandse bedrijven nog lastiger om getalenteerd personeel te werven, op te leiden en te behouden.

Een verslechterd bedrijfsklimaat en het gebrek aan talent kunnen aanzienlijke negatieve economische gevolgen voor Nederland hebben en zelfs financiële dienstverleners ontmoedigen zich in Nederland te vestigen.

Bespreking nadere beloningsmaatregelen

- Maatschappelijke functie in beloningsbeleid. De meeste betaalinstellingen hebben geen andere of grotere maatschappelijke functie dan welk willekeurig technologiebedrijf dan ook. Betaalinstellingen verzorgen het betalingsverkeer van webwinkels en hebben doorgaans geen consumenten als klant. De maatregel rekening te houden met de maatschappelijke functie bij het opstellen van het beloningsbeleid heeft dus geen toegevoegde waarde voor betaalinstellingen.
- Retentieperiode aandelen 5 jaar. De risico's waar in de toelichting op het wetsvoorstel op wordt gewezen gelden voor beursgenoteerde instellingen, waar bestuurders/werknemers vrijelijk hun aandelen kunnen verkopen (op bepaalde 'gesloten periodes' na). Aandelen in niet-beursgenoteerde ondernemingen kunnen doorgaans enkel worden verzilverd bij vertrek of verkoop. Het langetermijndee zit daar dus al ingebakken. Een retentieperiode van 5 jaar is onnodig restrictief. Om maar een voorbeeld te noemen: soms zal een onderneming 4 jaar na toekenning van de aandelen verkocht worden en dan zouden de werknemers daar dus niet van mee mogen profiteren. Dit terwijl zij geen enkele invloed hebben op de beslissing om het bedrijf te verkopen. In tegenstelling tot banken, geldt voor betaalinstellingen overigens geen verplichte retentie van aandelen die als variabele beloning zijn toegekend. Er ontstaat dus een vreemd – en niet te verantwoorden – onderscheid tussen aandelen toegekend als vaste beloning en aandelen toegekend als variabele beloning.
- Aanscherping bonusplafond. De VBIN is tegen de aanscherping van het bonusplafond, met name het verbod om variabele beloning van meer dan 20% toe te kennen aan medewerkers met klantcontact. Zoals gezegd, verkopen de meeste betaalinstellingen maar één (eenvoudig) product, met een bepaalde marge per transactie, zodat het risico dat met verkeerd afgestelde beloningsstructuren klanten worden benadeeld zeer gering is. Daar staat tegenover dat ook bij klantmedewerkers sprake kan zijn van exceptionele gevallen (zoals destijds bij de invoering bedoeld was), waar met het oog op de continuïteit van de bedrijfsvoering behoefte aan is. De VBIN wijst er bovendien op dat uit het onderzoek van Stichting GXP van vorig jaar (als onderdeel van de evaluatie van financiële beloningswetgeving) juist gebleken is dat de risicobereidheid van medewerkers niet toeneemt bij een hoger bonusplafond, op het moment dat zij actief klantcontact hebben (de klant in beeld is). Deze nieuwe maatregel staat dus haaks op de bevindingen van de onderzoekers.

Conclusie

De voorgestelde nadere beloningsmaatregelen lossen geen problemen op die spelen bij betaalinstellingen. Ook het recente maatschappelijke ongenoegen over beloningen richtte zich niet op betaalinstellingen. Deze nadere beloningsmaatregelen zorgen daarentegen wel voor extra lastendruk voor betaalinstellingen, in een markt met stevige (internationale) concurrentie. VBIN begrijpt oprecht niet wat de rechtvaardiging is om betaalinstellingen te onderwerpen aan hetzelfde beloningsregime als *big financials*, terwijl dit ondernemingen zijn met een geheel ander(e) bedrijfsstructuur, verdienmodel en risicoprofiel.

VBIN onderkent overigens dat er onverantwoorde prikkels kunnen uitgaan van verkeerd afgestelde beloningsstructuren. Als aangegeven, is het risico van klantbenadeling bij betaalinstanties echter zeer gering. Ook is er geen sprake van een ongewenst *spill-over effect* van risico's, want betaalinstanties hebben geen systeemrelevantie. De risico's zijn dus zeer overzichtelijk. De beloningsrisico's bij betaalinstanties zijn ook niet groter of meer aanwezig dan andere operationele risico's, en worden voldoende afgedekt met de bestaande Europese beloningsnormen en de wettelijke verplichting tot beheerste en integere bedrijfsuitoefening.

Gezien het bovenstaande verzoekt VBIN nadrukkelijk om uitsluiting van betaalinstanties van de Wet nadere beloningsmaatregelen. Dit kan eenvoudig door in de wet niet aan te knopen bij het containerbegrip 'financiële onderneming' (in de zin van artikel 1:1 Wft), maar specifieke financiële ondernemingen te benoemen voor wie de Wet nadere beloningsmaatregelen geldt (en toegevoegde waarde heeft).

Daarnaast zou de VBIN graag met het Ministerie van Financiën in contact komen om de effectiviteit van het huidige beloningsraamwerk voor betaalinstanties door te nemen en mogelijke aanpassingen in reikwijdte te bespreken.

Voor nadere toelichting beschikbaar,

Maurice Jongmans

Voorzitter Verenigde Betaalinstanties Nederland (VBIN)

info@vbin.nl

Naar aanleiding van de reeds gepubliceerde reacties op de internetconsultatie wenst de VBIN ook nog te reageren op de volgende twee reacties:

Consultatiereactie van het Adviescollege toetsing regeldruk;

Het adviescollege constateert onder meer:

“De regeldruk die het gevolg is van de verplichting om de verhouding te beschrijven van de beloningen binnen de onderneming en de maatschappelijke functie van de onderneming is berekend op eenmalig 220.000 euro en 220.000 structureel. Deze regeldruk is het gevolg van het opstellen van deze verantwoording en het aanpassen van het bestuursverslag.”

Uit bovenstaande en de rest van de reactie blijkt dat ook het adviescollege de indruk heeft dat deze regelgeving enkel grootbanken raakt, maar niet hoeveel impact dit juist voor de fintech bedrijven heeft. De gevolgen van de regeldruk en noodzaak van deze wet voor betaalinstanties (fintech sector) is wat betreft de VBIN aldus onvoldoende beoordeeld door dit adviescollege. Een nadere beoordeling lijkt minimaal noodzakelijk.

Consultatiereactie van Ir S. Lelieveld

De consultatiereactie van Ir S. Lelieveld geeft tenslotte nog zeer gemotiveerd aan dat er al meer dan voldoende beheersmogelijkheden bestaan in de huidige wetgeving en dat het eventueel falen van deze beheersing de toezichthouder aan te rekenen is. De VBIN onderschrijft deze conclusie en constateert ook hiermee dat extra regels alleen een lastenverzwaring en ongelijk Europees speelveld opleveren